

Landskap: *Skåne*Upptecknat av: *Lm. län. Edvard Steiner*Härad: *Slytts*Adress: *Apelgat. 11, Lund*Socken: *Skånöv*Berättat av: *Sjömannen Nils Bengtsson* (s. 3-4 av
E. Berggren f. 1881
i Skånöv)Uppteckningsår: *1946*Född år *1861* i *Skånöv*

<i>Sjömans traditioner.</i>	<i>s. 1-4, 10-11.</i>
<i>Sången om kung Ralf.</i>	<i>s. 5.</i>
<i>" " det i gummivade fästet i</i> <i>Skånöns kyska.</i>	<i>s. 5-6.</i>
<i>Övernaturlig hant.</i>	<i>s. 7.</i>
<i>Drickföljens sång på vattnen.</i>	<i>s. 8.</i>
<i>Dädsorod.</i>	<i>s. 9-10.</i>

M. 10096:1

Landskap: SkåneUpptecknat av: Sem. Lär. Erard SteinerHärad: Skydds ledAdress: Apalgatan 11, LundSocken: SkauörBerättat av: Sjömannen Nils BengtssonUppteckningsår: 1946Född år 1861 i SkauörSjömanstraditioner.

Nils Bengtsson, 85 år gammal, gick till sjöss vid 18 års ålder år 1879 och tjänslyjorde på S. V. Långkradare en följd av år under de gamla segelskeppens tid.

Vid utfrågningen använde jag som ledning K. U. F. 51.

På tal om hur fritiden ombord användes svarade N. B.:

1. "Fritiden!" "Vi hade ingen fritid."

Om spölskepp och den flygande holländaren hade han visserligen hört talas men aldrig sett något sjölo.

"Den flygande holländaren", sa han, "var ett farligt utifrån", som kom till Kap och Goda Hopp och kaptenen svar på att han skulle förbi men nu får han ligga där i evighet och krypa mellan Kap Horn och Goda Hopp fram och åter."

2. "Storvarsel." "Ja, storvarsel hade vi ju ombord i barometern, något annat storvarsel har jag aldrig varit med om."

Fyll endast ovanstående uppgifter!

född i Värd!

Man N. B. hade hört en historia om ett fartyg, där man fick ett ohyfsamt stormarsel. Man hade satt sig till bords och rått som det var förde sjö-
mannen en röst, som sa: Upp och resa, Sjöman!
Och de for ut och upp i riggen och började ta in
segel, och när de kom upp i bransalning och
gryade och bärgade segel, satt där en papageja
som sa: Det blåser, Gåsmann. Det var väl an-
tagligen en pilbtig papageja som flugit dit från
något annat fartyg, som de kanske hade mött
ute på havet."

"Det var en styrman ombord på en ångbåt. Han
hette Carl Olsson och hade frivälsten, då han
kom upp på bryggan. Kaptenen: "Varför kommer
du här?" Styrmannen: "Jag känner mig så orolig så
att jag kan inte sova." Kapten: "Gå du akterut och
lägg dig i sju." Han gick men syntes aldrig mer.
Sjön tog honom, när han gick akteröver."
Loda!

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sen. lär. Edward Steiner
 Härad: Skånska län Adress: Apostgatan 11, Lund
 Socken: Skånör Berättat av: Mästerlotten Gottfrid Berggren
 Uppteckningsår: 1946 Född år 1881 i Skånör

Sjömanstraditioner.

Uppgifterna avse tiden omkring sekelskiftet.
 L. U. F. 51. har använts som ledning.

1. Fritiden ombord.

Fritiden ombord i segelfartyg tillbringades med lagning av kläder; somliga hade något hobby såsom tillverkning av fartygsmodeller, kist- o. säckstoppar med knoppar och granuläter; andra fiskade - i Atlanten delfiner och bonitis - i Norrjön döjades material - på Droggers bank pillades vid stilliga forsk.

Dragspelsmusik och sång av sjömansvisor förekom ofta. Historier om den flygande holländaren och Stordrakel har jag mig icke någon gång hört.

2. Passeraudet av linjen.

Första gången man passerade linjen skulle man döpas;

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

att köpa sig fri gisl inte.

Dopad vid preseranded av Linjen tillgick sålunda.
Man blev insuord med köttfett och tjära såad
därpåter kalsad och döpt av Kaptenen, som kom fram
över bogen. Efteråt bjöds på traktering.

3. Julfirandet ombord i segelfartyg s. k.

Långkradare tillgick sålunda, att man samlades
i kaptenan, utom korsman och utkik samt vald-
havande styrman; Kaptenen önskade "God jul" och köll
ett lite anförande och efteråt bjöds på fisk och gröt
med snaps till fisken, sedan bjöds på glögg med
nötkor i som Kaptenen blandade ihop.

Julfirandet i ångfartyg tillgick på liknande sätt
med den skillnad att befälet samlades i kaptenan,
sjöman och äldre i befälsmässen, där befälet
kom in och önskade "God jul." Trakteringen
var ungefär densamma.

M. 10096:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sen. Lär. Edward Steiner
 Härad: Skrytts hd Adress: Årselgatan 11, Lund
 Socken: Skarvör Berättat av: Sjömannen Nils Bengtsson
 Uppteckningsår: 1946 Född år 1861 i Skarvör

Det innumerade fönstret i Skarvörs kyrka.
och den inus. ätta dörren.

Tä nordviden av skeppet i kyrkan omedelbart
 intill nedgången till den under korsd belägen
 krypska syns en innumerad rundbågig dörr-
 öppning, som enl. Brunius lett in till en sakristia
 men enligt folktraditionen lett ut till en gångstig
 som gått bort till slottet. Det var i denna dörr-
 öppning, som kung Ralf enligt sägnen bländades
 ihjäl av de uppslående stadsboarna, då han efter
 vänsans slut kom för att höra sin kungörelse
 uppsläs för allmänheten. Det hjälpte honom
 inte att han, som var en trollkung slog på sin
 vänstra sida där han däckas, som gav honom en
 beräknad hälsa, ty däckan var borta och han ljöt en
 ömbelig död.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Utanför denna dörr finnes spår av ett litet
igenstätt rundtäygt fönster
Om detta fönster berättar den gamle bjö-
nemannen Nils Bengtsson följande:

"Det var en gång en präst, som stod på
predikastolen i Skauös kyrka och predikade
för sin andäktigt lyssnande församling.

Plötsligt får han genom det norra murens
igenstätt fönstret se sina svine löpa omkring
i den utanför belägna "hajdan" (= toftan)

"Nu är svinen i hajdan igen!" ropar prästen
mitt i sin predikan. Kort tid därefter blev
fönstret igenmurad.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sem. lär. Edvard Steiner
 Härad: Skytte lfd Adress: Apalgatan 11, Lund
 Socken: Skanör Berättat av: Sjömannen Nils Bengtsson
 Uppteckningsår: 1946 Född år 1861 i Skanör

Nils Bengtsson berättar:

Min far, Jons Bengtsson, som under en lång följd av år var väktare i Skanör och på nätterna vandrade omkring på stadens gator, berättade, att, då han en natt gått ronden genom staden och ropat ut 12-slaget, satte han sig på en bänk, som stod utanför väktarrummet i den gamla klostergården, för att vila. Då ser han helt plötsligt en vit katt, som kröp in under bänken. Många katter, även vita sädana, hade han under årens lopp ^{sett} springa omkring på gatorna men med den här katten under bänken var det något märkligt. Han växte och växte och blev slutligen så stor att han lyfte bänken. Då min far reste sig upp för att gå, såg han katten som ett stort vitt tobakst (= ullakatt) rulla ner genom Skanörs gator.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Ofta såg min far Lileföljen gå på natttid genom
Stadens gator och stanna vid eller gå in genom någon
port till de gamla gårdarna. Detta var alltid ett varsel
om att något dödsfall skulle inträffa i gården.

En dag, när min far låg och sov, väcktes han
av mor med orden: "Hör du Jonas, nu ringe det själa-
ringning i kyrkan för kapten Dyberg." Den gamla
kaptenen, ursprungligen skauersbo, hade de senaste
åren bott på Linnéhus. Då han nu dött där på natten,
hade en dräng tidigt på morgonen ridit till Skauers med
dödsbudet för att ombesörja själaringning i hemstadens
kyrka. "Jag vet det redan, att Dyberg är död," svarar
väktaren, "jag såg nämligen i natt ett Lilefölje draga
genom Östergatan och stanna vid D:s gårdsport."

"Men kära du," säger man, "Östergatan och Dybergs gård
finns ju inte mer." Det var strax efter 1874, då de flesta hus
och gårdar förstörts genom brand. Jo, svarar väktaren, "jag
såg Östergatan och Dybergs gård precis på som det var
före branden."

M. 10096:9.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Sju. lär. Edward Steiner

Härad: Skydds lfd

Adress: Apaelgatan 11, Lund. Tel 14362

Socken: Skanör

Berättat av: Sjömannen Nils Bengtsson

Uppteckningsår: 1946

Född år 1861 i Skanör

Forts.!

Nils Bengtsson fortsätter att berätta

Om varsel

"Jens Persson hette en sjöman, som var gift och bodde på Käreholmen i Skanör. En natt hörde hans hustru hur mannen, som var ute och seglade med en långtradare, kallade på henne. Han kom aldrig tillbaka."

Israel Lindh, handlande i Skanör, hade skickat sin dräng med en man som ägde en båt till Malmo för att sjöledes frakta varor till Skanör.

Man hade lastad invarorna i Malmo och begivit sig på hemvägen men lång tid hade förflutit och i Skanör hörde man ingenting av

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

varken båtens eller dess besättning.
 En natt drucknade Lindh, där han låg hemme i sin
 säng, vid att en man, drängens, stod utanför
 sängkammarefönstret och tryckte ansiktet mot
 rutan. "Var är du?" frågade husbonden. På
 Lilla Kammars väs kwellan Stena, svarade drängens
 Samma dag drökte Lindh drängpojken redan
 klockan 4 på morgonen och befallde kossu spänna
 för hästen och på kvällen de båda tvä ut på
 väsen, där fann man den drucknade drängens
 lilla liggande just på den plats, som tidigare
 på natten i väsen utspelats för husbonden.

Sjöman Nils Bengtsson har passerat Ljung
 många gånger, första gången var det 1887
 eller -88 med en engelsman och uppläggen
 och ceremonier hade väl enligt N. B:s mening
 redan då blivit gammalmodiga för han hade aldrig
 varit med därom!

Det var nog enligt hans mening visst förfärligt
 och passagerarepartyt där man kunde sig själv
 och andra, kändt för och passagerare, med
 dylika uppläg.

M. 10096:11.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Sem. lär. Edward Steiner

Härad: Skydds hd

Adress: Äppelgatan 11, Lund

Socken: Skanör

Berättat av: Sjömannen Nils Bengtsson

Uppteckningsår: 1946

Född år 1861 i Skanör

Föds.

Julen firades i svenska fartyg stundom men visst inte alltid med fisk och gröt. Oftast voro helgdagar och helgdagsaftnar liksom alla andra dagar.

På sjön voro alla dagar vardagar.

I svenska fartyg hölls regelbundet aftonböner men visst inte i alla.

Kosten ombord bestod mest av salt kött och bröd samt örter och fläsk.

Betalningen utgjorde i allmänhet i engelska fartyg 2 pund 10 sh och i amerikanska 20 dollars per månad.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!